

КЕНГЕШ

Газ ючюн төлеуню низамын кючлендириуню онглары сюзюлгендиле

Тенене Правительствоу ююнде КъМР-ни Башчысы **Юрий Коков** бардырған кенгешде республикада газны хайырланганла аны ючюн ахчаны заманында төлемей жыйылган борчну юсюнден сөзешингенди. Жыйылыгы КъМР-ни Правительствоуну Председатели **Мусукланы Алий**, аны орунбасары **Владимир Болотов**, «Газпром межрегионгаз Нальчик» ООО-ну баш директору – «Газпром газораспределение Нальчик» АО-ну толтуруучу директору **Александр Цылухун**, Нальчик шахар округу администрациясыны башчысы **Арсен Алахаев** кытышандыла.

Республиканы башчылары, дегенди Коков, бизге жиберилген энергоресурларга ючюн, ол санда газ ючюн, ахча заманда эмда толусунай төленилирин жалчытууну тийишли мадарларын этедиле. Былтыр бла тенгештерден, ай сайын жыйылган ахчага 8-9 процент кюшулады. Республикалы эмда жер-жерли бюджетледен жалчытылганган организацияла төленилирин толусулай бердиле. Жылы бла жалчытуу прятимяиланы да газ ючюн төлеуню ирленими бытырдан 1,8 керге кетюролгенди (2016 жылдан 320 миллион сомдан 605 миллионга дер).

Аны бла бирге эрттен жыйылып келген борчну өлчөми улуду. Республиканы правительствоу «Газпром межрегионгаз Нальчик» ООО бла бирге бу ишни тириттирге, жер-жерде газ бла жалчытуу организациаланы башчыларыдан

жуулапылыкны ботон кыты сурарга кереклики эсгертилгенди. «Биз келишгенбиз: квартал бошалганлай, артка кыалганлары оноулары этиледиле», - деп четгенди Коков.

Кенгешде газ ючюн хакъ төлеуде толуга чыктык болурча этерге, регионда, газ бла жалчытуучу организацияла болган онглары, ресурсланы толуга тири хайырлангырга кереклисине эс бурлуганды. Аны юсюнден **Юрий Кокову**

бла «Газпром» ПАО-ну правленини председатели **Алексей Миллер**и тобуешуулеринде да айтылганды.

Белюнню магнанылы вопрослары, бирге ишлеуню онглары сюзюлгенери бла бирге алтын жылдан жыйылып келген борчну азайта барууну юсюнден келишим этилгенди.

КъМР-ни Башчысыны бла Правительствоуну пресс-службасы.

Тамата төлөгө болушлукъга битеуреспубликалы суботник бардырууну юсюнден Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну

БЕГИМИ

2018 жыл 16 март Нальчик ш. №40-ПП

Инвалидлени эмда 1941-1945 жыллада Улуу Ата журт урушка кытышханлары, дагында өлген аскерчилени юй бийчелерини социал жагы бла кюорулауну кючлендир эмда алагы кышакъ социал болушлукъ этер муратда Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну бегим этеди.

1. Урушну, урушуну, Сауланган кючлени бла право нызамны саклауучу органланы ветеранларыны (пенсиячыларыны) Къабарты-Малкъар республикалы жамаат организациасыны, дагында «Къабарты-Малкъар Республиканы профсоюз организациаларыны биригю» Союзну башламчылыкларыны кыабан керюп, 2018 жылда 24 мартта тамата төлөгө болушлукъга битеуреспубликалы суботник бардырылганды.

2. Къабарты-Малкъар Республиканы толтуруучу кырал власть органлары, муниципал районланы бла шахар округланы жер-жерли администрациялары, иеликни не тюрлю формасы бла да ишлеген организациала тамата төлөгө болуш муратда бардырылгы битеуреспубликалы суботникке кытышханлары кесери ыразылклары бла жагдадуулукъ халда берген ахчалары «Росей Федерацияны субъектлерини бюджетлерини налождан тышнда башка фвайдалары» деген бөлөмге 961 1 17 05220 02 0000 180 код бла

3. Тамата төлөгө болуш муратда бардырылгы битеуреспубликалы суботникке кытышханлары кесери ыразылклары бла жагдадуулукъ халда берген ахчалары «Росей Федерацияны субъектлерини бюджетлерини налождан тышнда башка фвайдалары» деген бөлөмге 961 1 17 05220 02 0000 180 код бла «Федерал казначействону органлары Россей

Федерацияны битеу бюджетлерини бөлген фвайдала» деген бөлөмге 40101810100001017 счхга жиберирге керекди.

4. Къабарты-Малкъар Республиканы Урунуу, иш бла жалчытуу эмда социал министрствосу, Къабарты-Малкъар Республиканы Финансла министрствосу суботникни Фондуна этадрюлген ахчаны бу ишлеге кюратырга керекдиле.

2018 жылны 9 майына дер инавалидеге эмда 1941-1945 жыллада Улуу Ата журт урушка кытышханлагла, дагында өлген аскерчилени юй бийчелерине 20 мингшере сом колеширге.

2018 жылны ахырына дер муниципал районланы бла шахар округланы жер-жерли администрциялары, ветеранлары шахар (район) советтери бла да келишип, инвалидлени эмда 1941-1945 жыллада Улуу Ата журт урушка кытышханлары, дагында өлген аскерчилени юй бийчелерини араларында юйлерине, фатарлары ремонт керек болганлагла ол жумушну тамаларгы.

5. Къабарты-Малкъар Республиканы Культура министрствосу тамата төлөгө болушлукъга битеуреспубликалы суботник кылай бардырылганыны, аны эсеплерини юсюнден да биреспубликалы асламы информация органлада билдирилип туруучуна этерге керекди.

6. Бу бегим кылай толтурулганына контроль этюуну Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну Председателини биринчи орунбасары Т.Б.Ахочунов боюнча салырга.

Къабарты-Малкъар Республиканы Правительствоуну Председатели **МУСУКЛАНЫ А.**

ЖЫЙЫЛЫ

Къырал борчну азайтыр ючюн бир талай иш тамамланганды

КъМР-ни Парламентини кезиуле пленар жыйылыунда депутатлары КъМР-де Адамны эркинликчи жагы бла улломооченни эмда Контроль-эсепчуле палатаны былтыр ишлерини юсюнден докладларын сюзгендиле эмда бир-бир законланы кыабил кюргендиле. Кенгешни спикер **Татьяна Егорова** бардырганды.

Повесткага кючерден алгача ол депутатланы РФ-ни Президентини айырыула бийик даражада бардырылганына бла алгышлаганды. «Бу кюл кетюру бизни жамауатны политика эсеплигин, омулмугун кюрготкенди», - дегенди ол. Биз бла ол депутат **Черим Виндигери** законланы чыгаруу ишге салган кыйынны белгилеп, аны Парламентини Сыйлы грамотасы бла сауагълаганды.

Андан сора законланы проекттерини сюзгендиле. Бирин-

чиден, «Федерал бюджетден КъМР-ни бюджетини дефицитини бир кесетини төлөр ючюн бюджет кредит берюучю юсюнден келишимге кышакъ келишимни юсюнден» законну эки окулууда кыабил кюргендиле. Финансла министр **Жыр-Аслан Бештоков**ну билдиргенине кюре, былтыр декабрда республикага 5,8 миллиард сом бөлюрге ому этилгенди. Ахча багалы коммерциалны кредитлени төлөгө, алай бла уа республиканы кырал борчну азайтырга кюратылганды.

Бюджет кредит республикага беш жылга берилгенди. Докладчы билдиргенине, РФ-ни Правительствоуну «2017 жылда РФ-ни субъектлеринде бюджет кредитлени реструктуризациясыны юсюнден» бегимине тийишлиликде КъМР-ни кырал борчу азайтылганды. Аны ишлемерине кюре уа, субъект реструктуризация кылай толтурулганыны юсюнден РФ-ни Финансла министрствосу бла келишим

бегитирге борчлуду. Документге кюл салынгандан сора юч аны ичинде аны копиясын федерал арагача берирге керекди. Сюзюлген закон да бу ишени чеклеринде кыабил кюролгенди.

«КъМР-де бюджетни курауну эм бюджет процессини юсюнден» закону 47-чи статьясына тюзетиуле сюзюлгөн, проект биринчи эки кичини окулууда кыабил этилгенди, «КъМР-де кырал кыулукъланы эмда кырал граждан службаны кыулукъларыны реестрлерини юсюнден» республикалы закону 2-чи статьясына тюзетиулеге да кыралганды. Курулуш, жашуу журт-коммунальней эм жол моделе жагы бла министрни орунбасары **Татьяна Шаачини** айтынганы кюре, тизмеге КъМР-ни баш архитектору деген кыулукъ кийирлиди. РФ-ни Президентини 2016 жылда 11 июнда чыгарылган бурукъларына тийишлиликде уа ол регионну таматасына боисунурукду.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Проект

Индустриялы паркла бюджетни онгдурукдуула

Экономиканы айнытырга эмда инвестиция проекттерини бардырырга себеплик этер муратда Къабарты-Малкъарда индустриялы, агропромышленносту эм технология паркла кууаргыга ому этилген эди. Былтыр «Къабарты-Малкъар Республикада индустриялы (промышленносту) парклары кууаргыну юсюнден» закон да кыабил кюролгенди, аны бла байланы документте да жарашдырыла туралды, деп билдиргендиле республиканы Экономиканы айнытуу министрствосундан.

Шенду Урван районда кууаралык индустриялы (промышленносту) паркны проект жарашдырыла туралды. Анга жер бөлөнгенди, анда тапандырыу ишле да тамам этилгендиле.

Бу президент хайыры бла анда отуз резидентте тийишли онгла кууаралыдыла. Ала уа эки минит чаклы жагы ишчи жер ачарга болушлукдула. Дагында ол жылыны ичинде республиканы бюджетине мындан налогла бла беш миллиард сом жыр умут барды.

Бизни корр.

Билдирил

КъМР-ни Парламентини депутатларыны эсеплерине

2018 жылда 23 мартда КъМР-ни Правительствоуну ююнде Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини кезиунден алгача бардырылган жыйынуу болушлукду. Анда Къабарты-Малкъар Республиканы Бешчысы Къабарты-Малкъар Республиканы Парламентини Пოსлание бла сөзеширкиди.

Жыйылу 12.00 сагатта башлангыркды.

КъМР-ни Парламентини пресс-службасы.

ЖКХ

Жыйылган ахчага кюп фатарлы юйлени жангыртуу тохтамай барды

Былтыр Къабарты-Малкъарда кюп фатарлы юйледе тынгылы ремонт этилгендиле. 128,1 миллион сом жыйылганды. Аны бла тийишли план ючюн бирине толтурулганды. Сөз ючюн, бурунун жылда ол жолонда 47,5 миллион сом, неда 15,1 процент болган эди, деп билдиргенди кюп фатарлы юйледе

ЭСЕПЛЕ

Айырыулада Къабарты-Малкъарны керюмдюлери саулай Россейде да рекордха саналадыла

КъМР-Путин жагы болганлыгы аны бла кыралда алчыды Регион айырыу комиссиялары тергеулерине кюре, СКФО-ну битеу субъектлеринде да кюл кетюруге адамла алгынынгы президент айырыуладан эсе кюп кюлгендиле.

Чечени озгандыла Бу шарт сейирге кыалдырганды: кыралны ишле турган башчысы жагы болганлыгы саны барысында да кюп Чеченде болуп деп турганыны бызыл (аз да болмаганыны -91,4 процент), аны уа Къабарты-Малкъар окуп кюйганды. Анда Владимир Путин ючюн айырыулуучуны 93,38 проценти кюл кетюргенди. Ара айырыу комиссияны шартларына кюре, ол битеу Россейде да рекордха саналады.

КъМР айырыу участкалга келгенлиги саны бла да (92 процент) озганды Чеченини (91,54 процент). Кеслерини граждан борчларын толтуруула бек эс Ставрополь крайдадыла - 73,85.

Шимал Кавказда адамланы кюл кетюруге алай кюп келгенлиги сылтауну эксперттер бичи шартда кередили. Биринчилден, айырыулагы жамауатны белгилли россияли эмда тыш кыраллы артистлени кытышыллары бла кюп шертте керюмчюле акцияла, тобуеиуле кууруу бла тархандыла. Айырыу участкалада учуз багалылары бла тюрлю-тюрлю ашарыкыла сатылгандыла. Бир-бир жерледе уа тап халга келтириллик тийрени сайлау окуна бардырылганды.

Кюнню халды да кесини ишин этгенди. 18 мартта Шимал Кавказда, тоз да заказ этилгенча, жайдак, жылы болганды.

СӨЗ ЮЧЮН АЙТХАНДА

Къабарты-Малкъарда тууган шахары Майскийде белгилли жырчы Дима Билан кюл кетюргенди.

Айырымалыкыла СКФО-ну кыайында да КРФ-ни келечиси Павел Грудинин экинчи жери алганды. Ингушетияда аны жалыла барысында да кюп эдиле (11,79 процент). Ставропольде уа -11,33. Шимал Осетия-Аланияда -11,01 процент. Алайык бек аз Чеченде болгандыла - 4,62 процент. Былайда бир шартны белгилерчады: округда алгач чыккыган юч кандидатны тизмесин Владимир Жиринковский жапханды, жалаанда Чечен Республика ол жагы бла айырыулы болганды - анда ол тизмеде ючюнчю Сергей

Ингушетиядан 122-жыллык Анап Илиев.

Бузукулукыла уа?

Къарачай шахарда участкалар биринде бир жолга кюп бюллетен атылганды деген хабар келтирилген. Россейде Ара айырыу комиссиясыны бурукчуу бла алай кытыгыла атылган орун мууу салынып жыйылганды. Бююлюкюде ол шартха кюре тинтиуле бара туралды.

Шимал Осетияны Айырыу комиссиясы Грудинини бла Собчакны келечилери участкала айырыула кылай бергунларына кыарарга жалган документте бла келгенлиги юсюнден билдиргенди.

Бабуринди - 1,18 процент.

Владимир Жириновскийни уа, ачыкланганчына кюре, барысында бек Ингушетияда (5,66 процент) бла Ставропольде (4,23 процент) жаратадыла.

Кавказны регионлары бу айырыулада дагында бир рекорд салгандыла. Ол кюн Россейде узак акыролопони официал тизмесине ташыганды да кюл кетюргендиле - Къабарты-Малкъарда 127-жыллык Нану Шаова бла

Оночула ишчилеринден кюп кетюргенлиги кытыгыла сурап алдырылганды деп ишлептерини юсюнден да социал сетилде кюп жазылганды. Прохладный шахарда КРФ-ни келечиси ахыр протоколга кюл салырга унамаганды, бузукулукыла этилгендиле деп. Аны тартыгуула РФ-ни Ара айырыу комиссиясына кыарай туралды.

«Глобус» сайтыла да ставропольчуланы 66 тарыгууу басмаланганды. Ол жагы бла краини жамауаты алтынчы жердеди.

Елена ПАНКОВА «Аргументы и факты» газет. 21.03.2018.

ЭСГЕРТИУ

Тапандырыллык тийрелени шахарчыла кеслери сайларыкыла

23 мартда Нальчикде Шоенуков атлы орамда Кырал концерт залы «Формирование современной городской среды» деген программага жамауат жерлени кюшу жагы бла рейтинг кюл кетюру бардырылганды. Быйыл топ халга келтирилме болушлук тийрелени тизмесине на кыла киредиле: Атакужини терек

бахчасында ара жазу жолдогы фонтик; КъМКУ-ну баш корпусуны алмадыкы сквер; Малбохов эмда Комаров атлы орамла айырылган жердеги сквер; Ленин проспекти бла Осетин орам айырылган жердеги сквер.

Кюл кетюру 8.00 сагаттан 20.00 сагатха дер барылды. Шахарчыны анда тири

кытыштырга чакырылды. Тапандырыллык тийрени кесиз сайлыгы!

Сорлукарлы болганла бу телефон номерге селеширги: 8(8662) 42-44-76, 8(903) 494-76-65

Нальчик шахар округу жер-жерли администрациясыны пресс-службасы.

Эки жылда да ишле заманында тамалангандыла.

Тынгылы ремонтха ахча 2015 жылдан бери жыйылды. Фатарланы илери аны бир квадрат метри ючюн 6 сом бла 22 калек тейлейди.

Бизни корр.

Эски сурат

Эгеч бла кырындаш

Суратдагыла Байкызыланы Азаткылуу кызы Чакый бла жашы Оюсула. Биринчи 1899 жылда тууганды. Куурманланы Алим бла юйөр кыргаанды. Аланы он сабийлери Аламы: юч жашлары, жети кызылары, Тиширүү, сөргөнню да сынап келип, Яникойда жашап турганды. Анда ауушханды.

Оюс а жамаут иште тири кытшыханды. Биогенлюкде жыл саны келген анда Яникойда жашайды. Быланы юслеринден толу халар газетибизни келир номерлеринден бирлеринде басмаланырыкыды.

ОСМАНЛАНЫ Хыйса.

ОЮМ

Хар устазны кесини энчи кыраулары, амаллары болса игиди

Хар миллетге өз тили — ол аны жашау тамырады. Аны ючюн бизни, малкяр тиден устааланы, баш борчубу сабийлени тауча билиуирин, сөйлеширге итинуйуирин өздөрүндө, сөзсөз, литературына биля културубизни да бир жанында кыймагытталды.

Окуучулаа хар дерс сейир болурча он этерге керекди? Кыллай жангы методикала бла ишлерге тийишлиди? Бу сорулганы мен да, бирси педагоглана, хар заманда кески кесиме соруп турамы. Аны бла байламы бир кыуам окуму газетте жазарга келгенгенме. Эизде, шахар школлада, тюрлю-тюрлю этносалны сабийлери билим алган жерде, методика жаны бла окутуу башкаркы бла, бек иги методикалар Орус тиден китаплада миллет литературы чыгармаладан юзюктө, тарых эм курыла бла байламы тектестен материалла басмаланырыкы керекдиле. Ол санда республиканы, табигытаны, белгити аксылманланы, жырчылыны эм тел-

сеуенюлени юсюндөн хапарла. Ол затла сабийлени өз маданиятларына, адабиятларына жуугутурак этериклерине толу ийинанамга.
Көйдөн жамаланы тектестеле, сөзсөз, литературага биля културубизни да бир жанында кыймагытталды. Көйдөн жамаланы тектестеле, сөзсөз, литературага биля културубизни да бир жанында кыймагытталды. Көйдөн жамаланы тектестеле, сөзсөз, литературага биля културубизни да бир жанында кыймагытталды.

Грек-рим тушуу

Муратына таукел атламла

Черкеск шахарда оналты жыллары толмагын спортчулары араларында грек-рим тушуудан СКФО-ну биринчилиги бардырылганды. Анда 44 килограммды дери ауурдук кыуамды Эбрус району спорт школундан Кашиланы Абдурахман жетишилми болганды. Ол төрт тобушуунда да хорлам бла бошоп, биринчи жерге чыкканды. Бизни республикадан анда алтын майдалны алгын жангыз олду. Аны тренерле Балаланы Алим

бла Малкыарланы Фейтун койретдиле.
Республиканы командасы Черкескеде битеу да сегиз майдал кытханды — бир алтын, юч юкюк эм төрт доммакт, Регионун эм ючюлю гө-нуфлерли, ол санда Кациланы Абдурахман да, энди Россияни биринчилигине кытышырыктыдыла. Андан сора уа Европа-ны биринчилигине барлык команда кыраллыктыды.

Анатولي ТИМОФОВ.

УФСИН

Тынгылаганды, болушурга хазырды

Кымп-де УФСИН-ни таматасы ич службаны полковниги Мухамед Маржох Россияни Президентини республикада приминийинде бир кыуам адам бла тобушлани, аны тилеклерине бла тартышуларына тынгылаганды. Ол кюн анга келгенли бир-бирлери битеуно низамлы колонгата турган жуукчуларыно-гө чөчюрюлерин тилегендиле. Уголовной-топтуруучу системада ишлерге сойюгендерин билдиргенде да болгандыла. Мухамед Маржох алыны хар бирини да тилеклерине законга тийишлиликде топтуру ючюн кылдан келгенни аямалыгыгын билдиргенди.

УФСИН-ни башчысы законга кере гражданданы приемга жылга эки кере алды.

Хата келтирген ууну кырутурга

«Елком кыайда сатылганын айт» деген ат бла Битероссов акция башланганды. Аны баш муары — наркотиклене законсуз журютолку кыаужа союлюдүм эмда алыны медицинадан тышнда хайырланмазча этиудю, жамауатын эсин ол кыоркууу затка бурдуу.

Акцияга УФСИН-де ишелгенле да тири кыаубашыдыла. Управленинде энчи телефон эмда сайт иштейди: (8662) 779-389, ufsin@07.isn.su. Ууну хайырланганына, журюткенлине хайырлаганына, келтиргенлине, сатхалганы юсюндөн билген сөлеширге негда жазарга болуукчу. Алыны атлары тура этилик тейюундо. УФСИН-нге келген билдирююгерге кере тинтуиле бардырылыктыдыла.

Жарык сезимле туудурган халаллык

Кымп-де УФСИН-ни уголовной-топтуруучу инспекциясында кыулук этгенле Халыкчыке дуруну, иш бла жалчытуу эмда социал кыору-

улау арада ишелгенле бла бирге жандаурулук ачы бардыргандыла. Аны кезинюнде ала уголовной суд этилген акыл-балык болмагытлана бла бирге Республиканы сабий юйде кыйын аурурган бачалыккыны жоккылагандыла, алгайла иллуула, кийимле, памперслер, башка керекти затла да элтгендиле.

«Быллай тобушуиле акылбалык болмаган кыаубашкыны — бла жашчыккыны кылыккыларын, сезимдерин да тырлендире, кыйын жашау болумга тыошленге болушук этерге, жан аурурурга сөбөлкел этер деп бек шынабыз, — дегенди УФСИН-ни уголовной-топтуруучу инспекциясыны таматасы Алим Абидов.

Тюзетиуно мадарларына тыошондорю

Уголовной-топтуруучу инспекцияны психологи иш бардыруу жаны бла кыуаму УИИ-ни жер-жердеде бөлүмлерини таматалары «Аба-

дан атламла» деген тренинг бардыргандыла. Аны муары — тутулуп турган акылбалык болмагытлана, энчи эсепде тургана бла да ишуелюно игилендирюула, ала ишлери ючюн жууаплыккыны ангыларча, анга багы беричча, осал кылыккыладан кери болурча, игилике ийинанырча, анга итинрича, бузулуккыны кыайтар-мазча этгергиди.

«Уголовной-топтуруучу системада кыулук этгенлеге тюрлю-тюрлю кыаумула бла ишлерге тыошеди, алыны араларында сагынылгын кыаумула аныч кез-кыарам керекди. Бизни баш борчубуз тоду жолдан тайганыланы анга кыайтардуу. Алай аллайны кылыгынын, акылдын, бузулуккыга тюртөн сытуаланы билмесегин, аны тыозеткен кыйындык, — деп белгилгенди ол жуштуну кураганы УИИ-ни тамата психологи Фагимат Долова.

М. АДИЛОВА.

Айда жер юлюш сатып алып, бай болур умутлуудула

Ахыры. Аллы 3-но бетеди.

Файданга кыошар ючюн он этерге керекди. Айда окустан алыган эдим. Ол заманда Дэнис Хоуп спутник-бизни 700 гектардык белгилеге юлөшш (1777 акр) алай сатханды. Мен кесими юлюшюн ючюн 27 доллар төпегенме. Биогенлюкде участюму багысы АБШ-да сатама десем 44 425 доллардан башлап, Россиеде 6 миллион 200 миң сомга держ жетеди. Сатарга эркинчилиги да барды: жангы иени тукумун иелик документтериме жаздырсам, аны шартларын «Ай посольствосун» жиберсем, ала да ревстрге кыошсала, алыш битди да кылды.

Тент болган тийрени алырга басынган адам не хазна табылсын. Хоупну фирмасы уа аны артка алырга унамайды. Кесек-кесек этип сатарга да «Ай конституция» бериш алганды. Анда 4-нчо статьясына кере алай этген иеден ырсыксы сыйкырлырга болуукчу. Алай участюму 6-шар солгакча бөлөп, аны дачалыкча берирге, насытка, манга киши чыруму этмейди. Кертиди, Москвадан узактырыбдык — биз миңг километро чаклыа бирге. Алай тат жердеди — Аины жарык жанында, Шиккарда кратерин кыатнда, тоду да Жерге кыарат турурча. Участюму сауула алып адам табылса уа, аны Москвада бир фатарлы отуурга алышырга халпа-хазыры.

Валерий ЧУМАКОВ.

ТУРА СӨЗ

Дэнис ХОП:

Мени ырыктым 750 секстильон доллар турады

Биз мистер Хоупка сөлөшүп, анга бир нечча соруу бергенбиз: «Тийрени сатып алганыладан ахчамы кыайтар деп сөилөгиле болганымында? — Сатуу-алуу бизнесде бола туруучусуна, бизде да «товари» артка кыайтарга сойютн табылганды. 1990 жылдан бери биз 73 алычу-чуа ахчаларын бергенбиз. Ол халаты ючюндө 180 кыраалда башха планеталада жер сатып алганына 5 миллиондан аспам болганыларын эсепте аласкы. — Мени участкама биреуно космос кемеси кыонса, аны ючюн мен ахча суурарга эркинмеми? — Аны эжюну несиач «парковка» ючюндө эмда жеригизин хайырланганы ючюн жакш ислерге эркинеди. Алай биз адамдарыбызны космосда тинтуу иштеге ити көздөн кыаргага, алыны керек болганыларын ангыларга чакырабыз. Нек дегенде алыны хайырчандан биз ие болгын жер юлөшюрлибизни юслеринден көп зат билебиз. — Сизни тийрелериңизни багысы 300 триллион доллардан озганды деп эшттегеним. — Мени илгилемде болган ырыккыны багысын тохташдырган бек кыайтарды. Ол жалгыз биз аны саткан заманда билгенбиз. Мен саткан тийренини терген көтөгөн, ол сиз айткан ахча тентли бола келеди. Алай планетанын теренликтеринде минералла, углеводородла, аз тыюен элементе, багылы тейирле бла таша бардыла. Алыны өлчөмлерин эсепте алган, багылары 750 секстильон долларга жетерикиди.

ЮЧ ТЫНЧ СОРУУ

Юптердеги сюдге тарыгыгызыз Би халны юсюндөн кесини оюмун өкюл, космос бла байланы право жаны бла эксперт Сергей МАЛКОФ билдиреди

1. Айда, марсда, башхалада да участкаланы саткан законлумуду? — «Космос бла байламы жоруккыны тохташдырган баш халкыла аралы документте Кырааланы космос кенгликнин тинтуу эмда хайырчаны жаны бла ишлерини низамыны юсюндөн 1967 жылда 27 январьда чыгарылган келишимини саталады. Аны энчини статьясында былай жазылганды: Космос кенгликени, ол санда Аины да, миллет илеликге алырга кишини аркинлиги жокчу, алада не суверенитетни тохташдырыу, не хайырчаны, негда учулау амал быда.» Ол нени юсюндөн саткы — планеталада устаккала айттуу иш законсузду.

Алыны илеринден: «Ол жоруккыны кыраала тохташдырадыла, биз аны инсанлабыз. Ол келишимге кыол салмагыбыз, ол сөбөлдөн анга бойсунурга керек тийюлюбуз», — деп этип тирге болуукчу. Алай келишим анга кыол салганына алыны кырааллары юридикцияларына кере бардырылган космос ишлени контрольда тутурга борчул этеди. Сөз ючюндө, Россиеде закон кыосмос бла байланыны не тюрлю иште да лицензия алыну излейди. Ай предствительстволаны келечилерини лицензиялары уа бармыды? Штада, угай. Алай эсе уа, алыны ишлени хыймакчылыга санарга болуукчу.

2. Да сора хыймакчыла көп жылланы ичинде адамланы «Комсомольская правда» газет.

«Комсомольская правда» газет.

УЧРЕДИТЕЛЬЕ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНИ АРМАТИСТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор **АТТАЛАНЫ Жамал**
РЕДАКЦИЯ: ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору оубурбасары), ЖАНУ УРАЗЛАНЫ Наабат (баш редактору оубурбасары), ТОКЫЛУЛАНЫ Борис (ажуалы секретары), МОКЪАЛАНЫ Зухуро (бөлөмю редактору), ТИКАЛАНЫ Фатима (бөлөмю редактору).

ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приминимей — 42-43-01. Баш редактору оубурбасары — 42-38-21, 40-84-82. Журналисттерге — 42-66-85. Секретариат — 40-93-62, 40-84-82, 42-63-52. РЕДАКЦИЯНЫ БЕТОМЛЕРИ: Политика эм право — 42-24-02, 42-67-68. Экономика — 42-66-73. Култура — 42-66-76. Социал иште — 42-75-82, 40-59-18. Курортла, туризм эм спорт — 40-39-93, 42-66-71. Окуучулау бла байламкыла жоруктолуу — 42-37-94. Эчи корреспондент — 42-68-72, Тилмачула — 40-28-97. Операторла — 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кызыкт жорюгмейди. Кыл жазмагага ресения этилмейди эм ала артка кыайтарылмайды. Газетте басмалыгына материалла айтгынын оюмда рекаляцияны оюму кылынарабыз. Ала да айткылы хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы юсюндөн законду тийишлиликде материаланы авторлары несири жууапкында. Редакция авторлардан 400 гезит тизгенди (машинка бла жазылган 5-6 бет) кепино алмайды. Газет Басманы эм азаматы информацияны эркинликтери кыруулау жаны бла Кыабарты-Малкяр регион инспекцияда 2016 жаздан 19 декабрда регистрация этилгенди. Регистрация номер — ПИ № ТУ 07-00118. Пионер — 51532

Газетин басмагага «Кымп-Медиа» ГКУ-ну компьютер службасы хазыр эткенди. Газетте басмалыгына материалла айтгынын оюмда рекаляцияны оюму кылынарабыз. Ала да айткылы хар зат ючюн Россия Федерацияны Басманы юсюндөн законду тийишлиликде материаланы авторлары несири жууапкында. Газеттин редактору Анатоль Тимофев. Телефон: 76-01-28, 76-01-10. Газеттин редакцияга сагуу ючюн КМР-ин «Росстат» акционер обществосу жууапкында. Телефон: 42-69-34. Газет ишкылаа кой кере — тюрюрге, орта, шатаб кондеде чыгады.

Номерге графике кере 19 00 сагытка кыол салынады. 20 00 сагытка кыол салынады. ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРЫШАЛА: Улабашаны Мурат - дежуруй редактору. Кучукаланы Сафият, Кетеничаны Зуфията - жууакчы секретарыны оубурбасары. Зезалааны Лида - (1, 2-чы бетке). Токумаланы Салим - (3, 4-чы бетке) корректор. Тиражи 1418 экз. Заказ № 281. Лейна алы проспекет 5. Багысы 10 сомду. 360000, Назлык шахар, Лейна алы проспекет 5. электрон почта: elbor_50@mail.ru